

Grondwettelijk Hof

**INFORMATIEVE NOTA
BETREFFENDE HET ARREST NR. 185/2014**

De regeling dat een in staat van wettelijke herhaling wegens poging tot moord correctioneel veroordeelde persoon, anders dan degene die in dezelfde omstandigheden door het hof van assisen is veroordeeld, pas na twee derden van de strafuitvoering de voorwaardelijke invrijheidsstelling kan bekomen, schendt het gelijkheidsbeginsel

In het arrest nr. 185/2014 van 18 december 2014 diende het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag van het Hof van Cassatie te beantwoorden.

Aanleiding tot die prejudiciële vraag was de veroordeling, door het hof van beroep, van een persoon wegens onder andere poging tot moord, tot een hoofdgevangenisstraf van tien jaar. Die persoon had reeds voordien andere feiten gepleegd waarvoor hij tot één jaar gevangenisstraf was veroordeeld, terwijl er nog geen vijf jaren waren verlopen sinds hij zijn straf had ondergaan. Daardoor bevond hij zich, met toepassing van artikel 56, tweede lid, van het Strafwetboek, in staat van wettelijk herhaling, zoals het hof van beroep had vastgesteld.

Poging tot moord is een misdad waarvoor de betrokkene in beginsel door het hof van assisen wordt berecht, maar in veel gevallen worden dergelijke feiten na een zogenaamde correctionalisering door de correctionele rechtbank berecht indien verzachtende omstandigheden in acht kunnen worden genomen.

Het hof van assisen kan geen staat van herhaling vaststellen, tenzij voor de in de artikelen 54 en 55 van het Strafwetboek bedoelde hypothesen, namelijk wanneer een persoon een misdad pleegt na tot een criminele straf te zijn veroordeeld. Was de betrokkene voor dezelfde feiten vervolgd geweest voor het hof van assisen dan had dat hof in dezelfde omstandigheden niet de mogelijkheid gehad om de staat van wettelijke herhaling vast te stellen. De vaststelling van de staat van wettelijke herhaling heeft niet enkel gevolgen voor de strafmaat, die kan verdubbeld worden, maar ook op de strafuitvoering : terwijl normaliter de veroordeelde al na één derde van zijn straf te hebben ondergaan, in aanmerking komt voor voorwaardelijke invrijheidstelling, kan dat bij vaststelling van de staat van wettelijke herhaling maar na twee derden van de straf te hebben uitgezeten.

Bij zijn arresten nrs. 193/2011 en 199/2011 had het Hof geoordeeld dat het verschil in behandeling wat de strafmaat betreft discriminerend was. Nu wenste het Hof van Cassatie te weten of er ook op het vlak van de strafuitvoering sprake was van een schending van het gelijkheidsbeginsel.

Het Grondwettelijk Hof gaat vooreerst na wat het verschil in behandeling met betrekking tot de mogelijkheid van het al dan niet vaststellen van de staat van wettelijke herhaling, verantwoordde volgens de wetgever. In het geval van een veroordeling door de correctionele

rechtbank biedt de vaststelling van de staat van wettelijke herhaling de mogelijkheid tot strafverzwaring (tot het dubbele van de correctionele maximumstraf) omdat de eerste straf blijkbaar niet voldoende doeltreffend was geweest. Bij een veroordeling door het hof van assisen wordt de criminele straf op zich reeds voldoende zwaar geacht en kan de rechter bij de strafbepaling “in alle behoeften van verzwaring voorzien welke die herhaling heeft doen ontstaan”.

Het Grondwettelijk Hof stelt vervolgens vast dat er niet enkel strafverzwarende gevolgen zijn verbonden aan de staat van wettelijke herhaling, maar dat tevens de mogelijkheid tot voorwaardelijke invrijheidstelling wordt beperkt omdat in dat geval twee derden van de gevangenisstraf moet ondergaan zijn. De verwijzing naar de correctionele rechtbank voor identieke feiten, heeft voornamelijk tot doel het aantal door het hof van assisen onderzochte zaken te verminderen.

Voor de veroordeelde maakt dit alles weinig verschil uit : ofschoon de correctionele gevangenisstraf een straf is die verschilt van de criminele straf van de opsluiting, hebben die twee sancties toch gemeen dat zij de veroordeelde van zijn vrijheid beroven.

Volgens het Hof is het gelijkheidsbeginsel dan ook geschonden. Noch de aard van de criminele straf, noch de bekommernis om de werklast van het hof van assisen te verminderen, kunnen redelijkerwijs verantwoorden dat een persoon die, na zijn veroordeling tot een gevangenisstraf van ten minste één jaar en minder dan vijf jaar nadat hij die straf heeft ondergaan of sinds die straf is verjaard, wordt veroordeeld wegens poging tot moord, op het vlak van de mogelijkheid voor een voorwaardelijke invrijheidstelling, verschillend wordt behandeld naar gelang hij wordt verwezen naar het hof van assisen en wordt veroordeeld tot een criminele straf, dan wel, nadat de misdaad is gecorrectionaliseerd wegens verzachtende omstandigheden of een verschoningsgrond, hij door de correctionele rechtbank of door het hof van beroep is veroordeeld tot een correctionele straf.

Ofschoon de beoordeelde wetsbepaling discriminerend is, handhaaft het Hof de gevolgen van die wetsbepaling omdat anders de loutere vaststelling van de ongrondwettigheid buiten verhouding zou staan tot de verstoring die zij voor de rechtsorde meebrengt. Die handhaving wordt evenwel maar tijdelijk toegelaten, tot de inwerkingtreding van een wet die aan die discriminatie een einde zou moeten maken, en uiterlijk tot 31 juli 2015, opdat de discriminerende situatie niet al te lang zou blijven voortduren.

Deze informatieve nota, opgesteld door de griffie, bindt het Grondwettelijk Hof niet. Uit de aard zelf van de samenvatting, bevat zij niet de in het arrest noodzakelijk opgebouwde redeneringen noch de specifieke nuancerings van het arrest. Het arrest nr. 185/2014 is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof, www.grondwettelijk-hof.be (<http://www.const-court.be/public/n/2014/2014-185n.pdf>).